

81. Keskiviikkona 13 päivänä kesäkuuta 1990

kello 19

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Toinen käsittely:

1) Ehdotukset laeiksi maatilatalouden tuloverolain, verotuslain 45 §:n ja maatalouden investointivarausrain 1 ja 12 §:n muuttamisesta 2541

Hallituksen esitys n:o 64

Lakialoite n:o 102/1987 vp.

Toivomusaloitteet n:ot 192/1987 vp. sekä 62, 126 ja 135

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 25

Suuren valiokunnan mietintö n:o 82

2) Ehdotus laiksi työsopimuslain muuttamisesta 2545

Hallituksen esitys n:o 77

Toivomusaloite n:o 909/1987 vp.

Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 18

Suuren valiokunnan mietintö n:o 83

3) Ehdotus laiksi työsopimuslain muuttamisesta 2546

Hallituksen esitys n:o 57

Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 19

Suuren valiokunnan mietintö n:o 84

Siv.

Nimenhuudon sijasta merkitään läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Ehdotukset laeiksi maatilatalouden tuloverolain, verotuslain 45 §:n ja maatalouden investointivarausrain 1 ja 12 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 64

Lakialoite n:o 102/1987 vp.

Toivomusaloitteet n:ot 192/1987 vp. sekä 62, 126 ja 135

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 25

Suuren valiokunnan mietintö n:o 82

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on suuren valiokunnan mietintö n:o 82. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Pekkarinen: Arvoisa puhemies! Tämän lain käsittelymenettelyn osalta sanoin jo edellisen istunnon yhteydessä sen, mitä minulla ja keskustan eduskuntaryhmällä on moitteita esitettävänä lain käsittelyn suhteen. En toista niitä enempää. Totean lyhyesti, että tällä menettelytavalla todella isketään vasten kasvoja sitä hyvää lainsäädäntötapaa, mihin eduskunnassa on normaalioloissa totuttu.

Puhetta johtaa ensimmäinen varapuhemies
H e t e m ä k i - O l a n d e r.

Arvoisa puhemies! Keskustan konkreetit muutosehdotukset hallituksen lakiesitykseen sisältyvät kolmeen pykälään. Kerron lyhyesti nimenomaan metsäverotuksen osalta niitten muutosten ytimen, mitä vastalause sisällään pitää.

Ensimmäinen esityksemme koskee tuotto-perusteiden kohdentamista ja siis muutosehdotusta näiltä osin hallituksen esitykseen. Hallituksen esitys merkitsee sitä, että metsäveroluvut kohdennetaan vain veronalaiselle metsämaalle, kun tällä hetkellä metsäveroluvut kohdennetaan koko metsämaalle. Käytännössä tämä merkitsee sen jälkeen, kun kahdeksas inventointi tulee otetuksi käyttöön, metsäveropohjan tuntuva laajentamista ja siten metsäverotuksen kiristymistä siitä lähtien, kun kahdeksas inventointi on käytössä. Keskusta ehdottaakin, että tuotto-perusteet, siis metsäveroluvut ja verokuutiometrirakenne, tulisi määritellä koko metsämaalle, kuten tällä hetkelläkin on asianlaita.

Toinen muutosehdotus metsäverotuksen osalta koskee kunnittaisen kasvuarvion vähimmäisrajaa. 11 §:n 1 momentin 2) kohdasta on tässä kysymys. Hallituksen esityksen mukaan kunnittaiselle verokuutiometrin määrälle suhteessa metsämaan kasvuun asetettaisiin 70 prosentin vähimmäisraja. Raja toteutettaisiin ns. harmonisointimenetelmällä, joka käytännössä johtaa siihen, niin kuin ensimmäisessä käsittelyssä todettiin, että eräissä tapauksissa erällä aika suurillakin maantieteellisillä alueilla kauttaaltaan verotus kiristyy kymmenillä prosenteilla ja eräissä tapauksissa jopa yli 100:nkin prosentilla.

Kaiken kaikkinsa menettelyssä on kysymys eräänlaisesta mekaanisesta, arvion varaisesta metsien pikaluokituksesta, joka johtaa monissa tapauksissa, kuten sanoin, satumanvaraiseenkin lopputulokseen ja verotuksen kiristymiseen. Kaiken lisäksi tällainen menettely, arvionvarainen tuotto-perusteiden korottaminen, johtaa metsänomistajien oikeusturvan vaarantumiseen. Hallituksen esittämästä menettelystä ei ole mahdollisuutta valittaa, ja korotus tapahtuu ilman metsälökohtaista maastossa tapahtuvaa tarkastusta. Virallisessa, kunnittain tehtävässä metsäveroluokituksessa metsänomistajalle on sentään säädetty oikeusturva eriasteisine valitusmahdollisuuksineen. Tähän harmonisointimenettelyyn ei liity vastaavanlaista oikeusturvaa.

Arvoisa puhemies! Näillä perusteilla me ehdotammekin, että kunnittaista verokuutiometrin määrän vähimmäisrajaa ei tule laissa säätää. Sen sijaan veroluokitusten uudistaminen voitaisiin kohdistaa ensi vaiheessa niihin kuntiin, joissa verotuksessa arvioidun kasvun arvioidaan jäävän alle 70 prosentin tason suhteessa todelliseen kasvuun. Tällä tavalla luokitusvauhtia nopeuttamalla päästäisiin hallituksen idean kanssa saman suuntaiseen lopputulokseen. Kuitenkin se summittaisuus ja oikeusturvan puuttuminen, mikä tähän esitykseen sisältyy, poistuisi, jos ehdottamallani tavalla meneteltäisiin.

Kolmas muutosehdotus koskee verokuutiometrin rakennetta. Hallitus esittää, että verokuutiometrirakenne määritettäisiin pystyvuustosta hakkuusuunnitteen sijasta. Hakkuusuunnite vastaa kuitenkin mielestämme paremmin realisoitavissa olevan, myyntiin tulevan puuston rakennetta. Siksi me ehdotammekin, että verokuutiometrirakenne tulisi määrittää nykyiseen tapaan hakkuusuunnitteen perusteella. Tämä muutos on 11 §:n 4 momentin 3) kohtaan liittyvä muutos.

Neljäs muutosehdotus koskee hakkuusäästön hinnoittelua. Keskusta esittää näiltä osin, että hakkuusäästö määritellään edelleenkin kasvun ja poistuman erotukseksi, mikä poistaa myös kotitarvepuun aliarvostuksesta aiheutuvan ongelman maatalouden verotuksessa. Näin ollen se osuus verokuutiometrin määrästä, joka vastaa kasvun ja poistuman erotuksen osuutta kasvusta, aliarvostetaan hallituksen esittämällä tavalla.

Viides muutosehdotus on metsitetyn maatalousmaan verovapaus: 14 a § ja uusi 7 momentti. Hallituksen esityksen nykyistä metsitetyn maatalousmaan verovapausaikaa on lyhennetty alueesta riippuen 5—10 vuotta ja verovapausehdellytyksiä on muutoinkin tiukennettu. Ottaen huomioon maataloustuotannosta jäävän maan metsittämisen tärkeyden tällainen esitys on nurinkurinen. Monella tavalla valtiovalta samaan aikaan piiskaa kuitenkin maanomistajia metsittämään peltoa, koska viljelyssä peltoa sanotaan olevan, niin kuin varmasti onkin, aivan liikaa. Keskusta ehdottaakin näiltä osin, että nykyinen metsitetyn maatalousmaan verovapausmenettely säilytetään nykyisellään eli 25, 30 ja 35 vuoden mittaisine verovapausaikoineen.

Arvoisa puhemies! Viimeinen muutosehdotus metsäverotuksen osalta koskee juuri jo

aiemmin käytyä perusteellista keskustelua metsämaan uudistusalan taimikosta myönnettävästä verovapaudesta. Me ehdotamme voimaantulosäännökseen näiltä osin muutosta, joka poistaa tämän tulkinnanvaraisuuden. Nyt jätetään tämän mietinnön mukaan verohallituksen yhden ylijohtajan tai osastopäällikön lupauksen varaiseksi kysymys, että sitä tulkitaan oikealla tavalla. Me ehdotamme, että lain voimaantulosäännöksessä tämä asia kirkaasti ja selvästi sanotaan.

Arvoisa puhemies! Tässä ne ydinkohdat metsäverotuksen kohdalta, joihin keskusta ehdottaa muutoksia.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Eduskunta ryhtyy hallituksen esitykseen sisältyvän ensimmäisen lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

4 § hyväksytään keskustelutta.

5 §.

Keskustelu:

Ed. Pekkarinen: Arvoisa puhemies! Ehdotan, että 5 § hyväksyttäisiin sen sisältöisenä kuin se on kirjattu vastalauseeseen.

Ed. Anttila: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Pekkarisen tekemää ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Ensimmäinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Pekkarinen ed. Anttilan kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Pekkarisen ehdotus ”ei”.

Ensimmäinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 86 jaa- ja 35 ei-ääntä; poissa 78. (Koneään. 24)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

6 §.

Keskustelu:

Ed. Pekkarinen: Arvoisa puhemies! Ehdotan, että 6 § hyväksyttäisiin siinä muodossa kuin se on kirjattu vastalauseeseen.

Ed. E. Aho: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Pekkarisen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Ensimmäinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Pekkarinen ed. E. Ahon kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Pekkarisen ehdotus ”ei”.

Ensimmäinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 78 jaa- ja 45 ei-ääntä; poissa 76. (Koneään. 25)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

8 §.

Keskustelu:

Ed. Pekkarinen: Arvoisa puhemies! Ehdotan, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen sisältämässä muodossa, mikä käytännössä tarkoittaa sitä, että enimmäispoistoprosentti on 30.

Ed. E. Aho: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Pekkarisen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Ensimmäinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Pekkarinen ed. E. Ahon

kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Pekkarisen ehdotus ”ei”.

Ensimmäinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 86 jaa- ja 36 ei-ääntä; poissa 77. (Koneään. 26)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

10 a — 10 c § hyväksytään keskustelutta.

11 §.

Keskustelu:

Ed. Pekkarinen: Arvoisa puhemies! Ehdotan, että 11 § hyväksyttäisiin siinä muodossa kuin se on kirjattu vastalauseeseen niine monine muutoksineen, joita vastalause tältä osin sisältää.

Ed. E. Aho: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Pekkarisen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Ensimmäinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Pekkarinen ed. E. Ahon kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Pekkarisen ehdotus ”ei”.

Ensimmäinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 75 jaa- ja 48 ei-ääntä; poissa 76. (Koneään. 27)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

11 a ja 13 § hyväksytään keskustelutta.

14 a §.

Keskustelu:

Ed. Pekkarinen: Arvoisa puhemies! Ehdotan, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Ed. E. Aho: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Pekkarisen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Ensimmäinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Pekkarinen ed. E. Ahon kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Pekkarisen ehdotus ”ei”.

Ensimmäinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 73 jaa- ja 45 ei-ääntä; poissa 81. (Koneään. 28)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

15 b, 17, 20 ja 21 § hyväksytään keskustelutta.

Voimaantulo- ja soveltamissäännös.

Keskustelu:

Ed. Pekkarinen: Arvoisa puhemies! Ehdotan, että voimaantulo- ja soveltamissäännöksen 3 momentti hyväksyttäisiin näin kuuluvana: ”Lain 14 a §:ssä tarkoitettu verovapaus myönnetään metsämaan uudistusalueelle myös silloin, kun verovelvollisella olisi muutoin ollut oikeus lain 15 a §:ssä tarkoitettuun veronhuojennukseen, mutta taimikkoa ei ole todettu vakiintuneeksi. Verovapaus myönnetään näissä tapauksissa 14 a §:n 5 momentissa tarkoitetuksi verovapausajaksi,

mutta siihen sovelletaan muutoin, mitä nykyisin sovellettavassa 15 a §:ssä on säädetty.”

Käytännössä tämä tarkoittaa, jos eduskunta tämän hyväksyy, ettei tarvitse verohallituksen ylijohtajalta kysyä, miten tämä tulkitaan.

Ed. E. Aho: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Pekkarisen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Ensimmäinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Pekkarinen ed. E. Ahon kannattamana ehdottanut, että voimaantulo- ja soveltamissäännös hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Pekkarisen ehdotus ”ei”.

Ensimmäinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 76 jaa- ja 45 ei-ääntä; poissa 78. (Koneään. 29)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta hallituksen esitykseen sisältyvien toisen lakiehdotuksen 45 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä kolmannen lakiehdotuksen 1 ja 12 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Eduskunta yhtyy suuren valiokunnan ehdotukseen lakialoitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Ehdotus laiksi työsopimuslain muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 77

Toivomusaloite n:o 909/1987 vp.

Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 18

Suuren valiokunnan mietintö n:o 83

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on suuren valiokunnan mietintö n:o 83. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Stenius-Kaukonen: Arvoisa puhemies! Tässä lakiesityksessä ehdotetaan osittaista hoitovapaata koskevien säännösten muuttamista siten, että osittaista hoitovapaata voisi pitää sen vuoden loppuun, jolloin lapsi aloittaa peruskoulun. Tämä on aivan kannatettava esitys.

Ongelma osittaisen hoitovapaan osalta on ollut kuitenkin se, että tätä on käytetty huomattavasti vähemmän kuin alun perin arvioitiin, mikä ei johdu tästä laista, vaan tähän lakiin liittyvästä toisesta laista, nimittäin osittaisesta kotihoidon tukea koskevasta laista, jossa on määritelty, että korvaus on vain neljäsosa kotihoidon tuen perusosasta eli vain noin 300 markkaa kuukaudessa. Siis tällä 300 markalla pitäisi korvata neljäosan palkanmenetys, ja tähän eivät monet perheet ole voineet mennä suurten menojen vuoksi juuri siinä vaiheessa, kun lapset ovat pieniä. Eli kuten sosiaalivaliokunta mietinnössäänkin edellyttää, tätä korvausta tulisi korottaa niin, että osittaisesta hoitovapaasta tulisi todellinen vaihtoehto lapsiperheille.

Ed. Taina: Rouva puhemies! On tietysti tärkeää, että osittaista kotihoidon tukeakin kehitetään, mutta vähintään yhtä tärkeää, ellei tärkeämpää, on se että korotetaan varsinaista lasten kotihoidon tukea. Mielestäni ei ole oikeudenmukaista, jos käy niin, että ne, jotka lyhentävät vähän työpäiväänsä,

saavat kenties enemmän korvausta lasten kotihoidosta kuin ne, jotka ovat kokonaan pois työelämästä lastenhoidon vuoksi.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 34, 34 a, 34 b ja 34 d §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Ehdotus laiksi työsopimuslain muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 57

Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 19

Suuren valiokunnan mietintö n:o 84

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on suuren valiokunnan mietintö n:o 84. Ensin sallitaan asiasta yleiskes-

kustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 16 a §, sen edellä oleva alaotsikko, voimaantulo- ja soveltamissäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

Ensimmäinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava varsinainen täysistunto on ensi tiistaina kello 12, kyselytunti huomenna torstaina kello 17.

Täysistunto lopetetaan kello 19.24.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

M. V. Mandelin
